

Hyvinkään ympäristönsuojeluyhdistys ry
Matti Nummelin
Parantolankatu 30 A 23
05800 Hyvinkää
matti.nummelin@gmail.com

Hyvinkää 2.1.2023

Hyvinkään kaupunki, kaavoitusyksikkö

Kirjaamo, PL 86 (Kankurinkatu 4-6), 05801 Hyvinkää

kirjaamo@hyvinkaa.fi

LAUSUNTO VIREILLÄ OLEVAN HANGONSILTA 1b ASEMAKAAVAN JA ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN EHDOTUKSESTA, JULKISESTI NÄHTÄVÄNÄ 2.12.2022-2.1.2023

Kaavan nimi: Hangonsilta 1b

Kaavan tunnusnumero: 01:107

Diaari nro: HYD/1347/10.02.03.00/2021

Asemakaava koskee: kiinteistöjen 106-403-18-93 ja 106-403-13-425 osia

Asemakaavamuuotos koskee: Korttelin 66 osaa sekä katu- ja virkistysalueita

Yhteenvedo asemakaavan ja asemakaavan muutosehdotusta koskevasta lausunnosta

Hyvinkään ympäristönsuojeluyhdistys toistaa asemakaavan luonnosvaiheessa lausumansa Hangonsilta 1b asemakaavan ja asemakaavanmuutoksen laatimisesta niin, että alueelle varataan riittävästi viheralueita ja viherrakenteita ja Rauhamäen metsikkö osoitetaan jo tässä vaiheessa lähivirkistysalueeksi. Hullinraitin kohdalla kerrostalojen pääikkunajulkisivujen etäisyyden toisistaan tulisi olla vähintään n. 25 m. Asemakaavamääräyksiin lisätty vaatimus 10 m tilasta pääikkunoiden edessä ei ole muuallakaan alueella riittävä. Ratapiha-alueelle tulisi kehittää ketokasvillisuutta. Sieltä aikanaan todetun arvokkaan ruderaattikasvillisuuden nykytila on selvitettävä ja esitettävä sen suojelukeinot asemakaavassa. Läntisen yhdystien pyöräily-yhteys vaatii enemmän väljyyttä ja vihreyttä ja sen linjaus Rauhamäessä on osoitettava kaavassa tarkemmin niin, ettei Uranuksenkadulle synny vaarallista risteystä. Asuinalueelle tulee kaavamääräyksillä varata pysäköintipaikkoja yhteiskäyttöautoille sekä osoittaa polkupyöräpaikkoja 2 kpl/asunto pienentämättä tätä mitoitusta moottorillisten liikkumisvälineiden paikoilla.

Uusi asemakaava ja asemakaavan muutos

Suunnittelualue kuuluu laajempaan Hangonsillan alueen kokonaisuuteen, jonne on tarkoitus osoittaa Hyvinkään keskustaa laajentava ja kaupunkirakennetta eheyttävä asuinalue lähipalveluineen. Tavoitteena on monipuolinen, laadukas ja urbaani asuinalue, joka on valmistuessaan koti n. 2000 hyvinkääläiselle. Asemakaavaselostuksen luonnoksessa on kuvattu laajasti Hangonsillan alueen aiemmat suunnitteluvaiheet ja hyväksytyt maakunta-, yleis- ja asemakaavat. Nyt asemakaavasunnittelun kohteena on Hangonsillan kolmas osa-alue, joka sijoittuu ensimmäisen toteutetun asuinalueen länsipuolelle. Uusi asemakaava koskee kahden uuden asuinkorttelin (osa

korttelista 78 ja kortteli 82) muodostamista sekä pysäköinti-, puisto- ja katualueiden sijoittamista aiemmin asemakaavoittamattomalle entiselle Hangon ratapiha-alueelle.

Asemakaavanmuutos koskee Terrisuonkatu- nimistä vanhaa katuvarausta ja osaa aiemmasta korttelista 66, joista muodostuu osa uudesta asuinkorttelista 78. Kaava-alueen länsiosasta Rauhamäen alueelta esitetään kumottavaksi osa aiemmasta korttelista 66, joka on ollut varattuna ympäristöhäiriötä aiheuttamattomien teollisuusrakennusten korttelialueeksi (TY), ja hiukan aiempaa Terrisuonkadun katualuetta. Suunnittelua ja asemakaavoitusta on tehty yhteistyössä alueelle valittujen kumppaneiden kanssa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa koskenut kuuleminen

Hangonsillan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) oli julkisesti nähtävillä 7.11. – 9.12.2014. OAS:sta saatiin 2 lausuntoa ja 5 mielipidettä. Näistä Hyvinkää- seuran mielipiteessä 17.12.2014 esitettiin mm., että ”Läntisen yhdystien ja muurimaisen asuinrakentamisen väliin kannattaa jättää riittävän leveä vihervyöhyke”. Hyvinkään ympäristönsuojeluyhdistyksen mielipiteessä 29.12.2014 todettiin, että Luontoselvityksen mukaan alueelta löytyy joitakin paikallisesti arvokkaita luontokohteita, kuten pajuluhta ja ratapenkereiden ruderaattikasvillisuutta. Toivomme, että näitä tyypillisiä piirteitä näkyisi valmiissa kaavassa. Ylipäätään olisi hyvä suosia luonnonmukaista kasvillisuutta puhtaiden nurmikenttien sijasta. Karun maaperän, kuten Hangonradan ympäristön, on mahdollista saada kasvamaan ketoa. Toivomme myös, että alueen rakentuessa jätetään riittävästi vihervyöhykkeitä, joita jalan ja pyörällä liikkuvat voivat käyttää ulkoiluun ja läpikulkuun kuten tähänkin asti.

Asemakaavaselostuksen luonnoksessa väitetään, että kaavan vireilletulon ja alueen aikaisempien kaavoitusvaiheiden yhteydessä saatu palaute (mm. melua ja tärinää koskevia huomioita) on otettu huomioon myös tämän alueen suunnittelussa.

Asemakaavan ja asemakaavanmuutoksen luonnosta koskenut kuuleminen

Hangonsilta 1b asemakaavan ja asemakaavan muutoksen luonnos oli nähtävänä 23.9.2022-24.10.2022. Siitä annettiin kuusi lausuntoa ja kaksi mielipidettä, joista Hyvinkään kaavoitusyksikkö on laatinut yhteenvedot ja vastineet. Hyvinkään ympäristönsuojeluyhdistyksen lausunnossa 22.10.2022 kiinnitettiin huomiota viheralueiden ja viherrakenteiden riittävyteen sekä Rauhamäen metsikön säilyttämiseen lähivirkistysalueena. Ratapiha-alueelle tulisi kehittää ketokasvillisuutta ja sieltä aikanaan todetun arvokkaan ruderaattikasvillisuuden nykytila tulisi selvittää ja esittää sen suojelukeinot asemakaavassa. Läntisen yhdystien pyöräily-yhteys vaatii yhdistyksen mielestä enemmän väljyyttä ja ja vihreyttä ja sen linjaus Rauhamäessä on pohdittava tarkemmin niin, ettei Uranuksenkadulle synny vaarallista risteystä. Asuinalueelle tulisi kaavamääräyksillä varata pysäköintipaikkoja yhteiskäyttöautoille, velvoittaa sähköautojen latausjärjestelmät sekä osoittaa saman verran polkupyöräpaikkoja kuin aloituskortteleissa.

Hyvinkään kaavoitusyksikön vastineessa todetaan niukasti, että ”alueen viheralueisiin ja -rakentamiseen on kiinnitetty huomiota ja mm. Veturitallinpuistoa on laajennettu. Rauhamäen metsikön suunnittelu ratkaistaan Hangonsillan asemakaavoituksen seuraavassa vaiheessa. Suunnittelualueen puistojen ja yleisten alueiden yksityiskohtaisempi suunnittelu ratkaistaan vihersuunnittelun yhteydessä, mutta alustavissa suunnitelmissa alueille on esitetty runsaasti keto- ja niittyalueita, jotka mahdollistavat ruderaattikasvillisuuden paluun Hangonsillan alueelle”.

Asemakaavaan ja asemakaavanmuutokseen on varattava riittävästi viheralueita ja viherrakenteita ja Rauhamäen metsikkö on osoitettava jo tässä kaavassa lähivirkistysalueeksi

Hyvinkään ympäristönsuojeluyhdistyksen mielestä Hyvinkään kaavoitusyksikön vastine on viheralueiden osalta erittäin yleispiirteinen, eikä lausunto ole vaikuttanut mitenkään itse asemakaavakarttaan tai sen määräykseen. Yhdistys katsoo tarpeelliseksi täsmentää luonnosvaiheessa lausumansa seuraavasti:

Hangonsillan uuden asuinalueen aloituskorttelit muuttuivat arkkitehtuurikilpailun jälkeen huomattavasti tehokkaammiksi, mikä on aiheuttanut aiheellista kritiikkiä muurimaisuudesta, asuntojen näkymien puutteesta, pysäköinnin riittämättömyydestä sekä viherympäristön niukkuudesta. Nyt suunnitellut jatkokorttelit ovat ”sisäpihoineen” väljemmän oloisia ja tarjoavat monille asunnoille aiempaa paremmat ikkunanäkymät. Ulkoisesti uudet korttelit ovat kuitenkin edelleen varsin muurimaisia eikä viheralueille ja muille viherrakenteille jää riittävästi tilaa erityisesti Läntisen yhdistien ja Hullinraitin varressa. Hullinraitin kohdalla olevat ja uudet kerrostalot tulevat ahdistavan lähelle toisiaan. Korkeiden talojen ikkunaseinien tulisi olla vähintään 25 metrin päässä toisistaan erityisesti alakerrosten ikkunanäkymien ja katukuilun valoisuuden turvaamiseksi. Asemakaavamääräykseen lisätty vaatimus 10 m tilasta pääikkunoiden edessä ei ole riittävä.

Kaavoitusyksikön vastineessa väitetään Veturitallinpuiston laajentuneen, mutta tällaista ei ole tapahtunut luonnos- ja ehdotusvaiheiden välissä, vaan luonnosvaiheessa suhteessa voimassa olevaan asemakaavaan. Puisto on sekä luonnos- että ehdotusvaiheen kaavakartassa n. 35x120 m eli n. 4200 m² (ilman Ellis Islandin puistoa ja viereisiä raitteja). Koska tämän puiston merkittävä kasvattaminen nyt esitetystä voi olla vaikeaa, olisi tärkeää varmistaa Rauhamäen metsäalueen varaaminen puistoksi. Asemakaava-aineistosta ei selviä, miten Uranuksenkadun lounaispuolisen kumottavan asemakaavan osan ja osittain vielä voimaan jäävän vanhan teollisuuskaavan alainen Rauhamäen metsäinen mäki on tarkoitus käyttää tulevaisuudessa. Hangonsillan asuinalueen tiiveyden vastapainoksi metsäinen mäki tulisi hiilinielun säilyttämiseksi, ekologisen monimuotoisuuden edistämiseksi ja virkistystarpeiden tyydyttämiseksi ehdottomasti säästää mahdollisimman laajasti lähiviheralueena. Tämä tulisi osoittaa jo tämän asemakaavan yhteydessä jos sen vuoksi, että uusiin asuinkortteleihin tulevilla asukkailla olisi tieto metsäalueen tulevaisuudesta muuttopäätöksiä tehdessään.

Alueelle tulisi kehittää ketoa ja ruderaattikasvillisuuden nykytila on selvitettävä ja esitettävä sen suojelukeinot

Hyvinkään ympäristönsuojeluyhdistyksen mielestä Hyvinkään kaavoitusyksikön vastine on myös keto- ja ruderaattikasvillisuuden osalta ylimalkainen eikä kerro, missä ja miten näitä kohteita

oikeasti kehitetään. Yhdistys katsoo tarpeelliseksi täsmentää luonnosvaiheessa lausumansa seuraavasti:

Kedon ja lähialueiden pienpuutarhojen pölyttäjiltä häviää hankkeen yhteydessä runsaasti pesäpaikkoja ja ravintokasveja. Alueelle on syytä perustaa myös hyönteishotelleja ja lähimetsiä, kuten Rauhanmäkeä, tulee hoitaa niin, että kaupunkiluonnon monimuotoisuus turvataan ja luonnon pölyttäjille on tarjolla sopivia pesäpaikkoja ja ravintoa (mm. pajuja keväällä). Läntisen yhdistysten varten pitää jättää suojaavaa luonnonkasvillisuutta.

Asemakaava-aineistosta ei selviä, mikä on aikoinaan tehdyssä luontoselvityksessä esilletuodun ratapiha-alueen arvokkaan ruderaattikasvillisuuden nykytila ja miten sen säilyttämistä ja kedon kehittämistä voitaisiin edistää. Ruderaattikasvien joukossa myös talventörröttäjäkasveja, jotka tarjoavat talvisille siemensyöjille ravintoa, kuten kaupungin talvista lintulajistoa rikastuttaville urpiaisiille. Nämä seikat tulee ehdottomasti selvittää asemakaavatyön edetessä ja ottaa kaavassa huomioon (tehdä kaavakarttaan merkinnät ja kaavaselostukseen teksti). Luontoselvityksessä mainittu pajuluhta on valitettavasti jo menetetty. Alueella tavattiin lintuharvinaisuuksia kuten harjalintu ja mustaleppälintu ja siellä pesi mm. satakieli ja useita pareja sirittäjiä. Menetettyjä luontoarvoja tulisi pyrkiä palauttamaan riittäväillä viheralueilla.

Läntisen yhdistysten pyöräily-yhteys vaatii uusien korttelien kohdalla enemmän väljyyttä ja vihreyttä ja sen linjaukset Rauhamäessä on pohdittava tarkemmin

Hyvinkään kaavoitusyksikkö ei kirjoita vastineessaan mitään ympäristönsuojeluyhdistyksen esityksistä koskien Läntisen yhdistysten pyöräily-yhteyttä. Mieli pidettävä M2 koskevassa vastineessaan kaavoitusyksikkö toteaa lyhyesti, että ”huomiot Uraniankadun risteysjärjestelyistä on viety tiedoksi alueen katusuunnitteluun”. Vastineesta ei voi päätellä, miten pyörätieyhteyttä oikeasti on tarkoitus kehittää. Yhdistys katsoo tarpeelliseksi täsmentää luonnosvaiheessa lausumansa seuraavasti:

Läntisen yhdistysten varressa oleva kevyen liikenteen raitti on myös kaupungin mittakaavassa merkittävä pyörätieyhteys, jolle tulisi uusien korttelien kohdalla suoda enemmän väljyyttä sekä kadun että rakennusten seinien ja sisäänkäyntien suuntaan. Hangonsillan aloituskorttelien kohdalla pyörätie on suorastaan vaarallisen lähellä asuintaloja. Pyörätien viereen pitäisi sijoittaa puita ja istutuksia katumaisemaa pehmentämään.

Asemakaavamateriaalista ei selviä, miten Läntisen yhdistysten kevyen liikenteen raitti jatkuu uusien korttelien lounaispuolella Rauhamäen kohdalla. Nykyinen raitti laskee selvästi liian jyrkästi kohti tulevaa Uranuksenkatua. Risteyksestä muodostuu pyöräilijöille vaarallinen, minkä vuoksi raittia tulisi jatkaa Läntisen yhdistysten varressa Kalevankadulle asti ja muuttaa nykyinen raitti metsäpoluksi Rauhamäen osalta.

Asuinalueelle tulee varata pysäköintipaikkoja yhteiskäyttöautoille sekä osoittaa riittävästi polkupyöräpaikkoja

Hyvinkään kaavoitusyksikkö ei kirjoita vastineessaan mitään ympäristönsuojeluyhdistyksen esityksistä koskien autojen ja polkupyörien pysäköintiä ja sähkökäyttöisten välineiden latausinfraa. Muutamassa muussa vastineessa kaavoitusyksikkö viittaa uudehkoon lakiin rakennusten varustamisesta sähköajoneuvojen latauspisteillä ja latauspistevalmiuksilla sekä automaatio- ja

ohjausjärjestelmillä (733/2020), mikä turvaa autojen latauspisteiden valmiudet uusille asuinrakennuksille ja niiden pysäköintilaitoksille. Kaavakartan määräyksiä on myös täsmennetty muiden kevyiden sähköisten liikkumisvälineiden säilytys- ja latausjärjestelyjen osalta, tosin polkupyöräpaikkojen kustannuksella. Yhdistys katsoo tarpeelliseksi täsmentää luonnosvaiheessa lausumansa seuraavasti:

Uusille asuinkortteleille on asemakaavaluonnoksen mukaan varattava 1 autopaikka / 90 kerrosneliometriä asuntoalaa (100 kem² erityisasumisen osalta), kuitenkin vähintään 0,75 autopaikkaa/asunto ja lisäksi 1 vieraspaikka 10 asuntoa kohti. Tämä on huomattava parannus verrattuna aloituskortteleihin, joissa vaatimus on 1 autopaikka / 120 kem² eikä vieraspaikkavaatimusta ollenkaan. Näin voitaneen vähentää ns. maastopysäköinnin ja muun virhepaikoituksen ongelmia. Asemakaavaan tulisi kuitenkin lisätä määräykset erityisten pysäköintipaikkojen varaamisesta asukkaiden sähköisille yhteiskäyttöautoille yli kerrosala/asuntokohtaisen mitoituksen.

Virheellistä kehitystä sen on, että uudessa asemakaavassa edellytetään vähemmän polkupyöräpaikkoja kuin Hangonsillan aloituskorttelissa (1,5 pyöräpaikkaa versus 2 pyöräpaikkaa / asunto), varsinkin kun näistäkin paikoista voi osa joutua moottorillisten kevytvälineiden käyttöön. Polkupyöräpaikkavaatimuksen tulisi olla uudessa kaavassa sama kuin aiemmassa eli 2 paikkaa/asunto eikä tätä normia saisi pienentää muiden välineiden pysäköintijärjestelyillä. Polkupyöräilyn kansanterveydellinen merkitys ja vaikutus liikkumisen hiilijalanjälkeen on pidettävä ensi sijalla.

Hyvinkäällä 2.1.2023

Matti Nummelin
puheenjohtaja

Riika Raunisalo
varapuheenjohtaja